

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

14 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana, Plămădeală Ghenadie și Bejenaru Iurie,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Popov Oleg, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 iulie 2021, în cauza penală în privința lui

*Bobeico Inna XXXXX, născută la
XXXXX, originară din XXXXX și
domiciliată în XXXXX*

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond: 04.07.2019 – 08.10.2019;

Instanța de apel: 28.10.2019 – 26.02.2020;

Instanța de recurs: 10.07.2020 – 02.02.2021;

Instanța de apel: 29.03.2021 – 05.07.2021;

Instanța de recurs: 21.10.2021 – 14.02.2022.

Asupra recursului ordinar în cauză, Colegiul penal lărgit

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 08 octombrie 2019, cauza fiind judecată în baza procedurii prevăzute la art. 364¹ Cod de procedură penală, **Bobeico Inna XXXXX** a fost recunoscută vinovată și condamnată pentru comiterea infracțiunii prevăzută la art. 146 Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu executarea acesteia în penitenciar pentru femei, de tip semiînchis.

În baza art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 1 an și 6 luni.

Cheltuielile de judecată în sumă de 46 103 lei, suportate în legătură cu efectuarea expertizelor judiciare, au fost lăsate în contul statului.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

1.1. Pentru a pronunța sentința adoptată, prima instanță, *în fapt*, a constatat că la 05 martie 2019, aproximativ la ora 22.10, Bobeico Inna se afla la domiciliul situat pe adresa XXXXX, împreună cu soțul său, Boaghe Adrian, cu care conviețuiau împreună, ultimul fiind, potrivit art. 133¹ lit. a) Cod penal, membru de familie al acesteia.

La un moment dat, Boaghe Adrian, fiind în stare agresivă și aflându-se în stare de ebrietate alcoolică, a provocat o ceartă cu Bobeico Inna, a insultat-o cu cuvinte necenzurate și i-a aplicat acte de violență. Astfel, în rezultatul acestor acțiuni, la Bobeico Inna în mod subit a apărut tensiune emoțională de geneză cumulativă de intensitate puternică, care a avut o influență asupra conștiinței și comportamentului ultimei în situația creată de Boaghe Adrian și dispunând de un cuțit, adică obiectul special adaptat pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății, intenționat i-a aplicat lui Boaghe Adrian o lovitură cu cuțitul în regiunea cutiei toracice pe stânga lateral, organ de importanță vitală în urma căreia ultimul a decedat pe loc.

În rezultatul acțiunilor întreprinse de Bobeico Inna, potrivit Raportului de expertiză judiciară nr. 201903C0561 din 05.04.2019, moartea victimei Boaghe Adrian a survenit în rezultatul hemoragiei interne, cauzată de plagă înțepat-tăiată a toracelui cu penetrare și lezarea pulmonului stâng, care a fost produsă prin acțiunea traumatică cu un obiect plat înțepător-tăietor, care are legătură cauzală directă cu survenirea decesului.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, *în drept*, acțiunile inculpatei au fost încadrate în baza art. 146 Cod penal, adică *omorul săvârșit în stare de afect, survenită în mod subit, provocată de acte de violență și de insulte grave, precum și de alte acte ilegale și imorale ale victimei*.

2. Nefiind de acord cu sentința nominalizată, împotriva acesteia a declarat apel *procurorul*, care a solicitat casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Bobeico Inna recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 146 Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, să îi fie stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de la 3 ani și 4 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip semiînchis, sub supravegherea medicului psihiatru. Să fie dispusă încasarea din contul inculpatei Bobeico Inna, în beneficul statului cheltuielile judiciare

în sumă de 46 103 lei, suportate în legătură cu efectuarea expertizelor judiciare.

În motivarea apelului acuzarea a invocat că, potrivit de art. 61 Cod penal, pedeapsa este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnatului cât și a altor persoane. Reieșind din aceste considerente, procurorul a opinat că pedeapsa aplicată inculpatei nu este proporțională faptei și consecințelor survenite.

Mai mult, Bobeico Inna, fiind mamă cu un copil minor, nu s-a gândit la viața copilului său în general, iar după comiterea infracțiunii, prezintă circumstanțele cauzei în așa mod, pentru a crea impresia că are grijă de copilul său, pe când în realitate nu a făcut nici un pas în vedere redresării situației în familie.

De asemenea, a mai notat apelantul că prima instanță a dispus lăsarea cheltuielilor de judecată în sumă de 46 103 lei în contul statului, fără a motiva că plata cheltuielilor judiciare ar putea influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea inculpatei, având în vedere faptul că Bobeico Inna a fost asistată de către un apărător cu care aceasta a încheiat un contract, iar această împrejurare pune la îndoială situația materială precară a cet. Bobeico Inna.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 februarie 2020, apelul declarat a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

3.1. În motivarea soluției pronunțate, instanța de apel, analizând și apreciind sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității lor, a ajuns la concluzia că acestea indică indubitabil la vinovăția inculpatei Bobeico Inna în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 146 Cod penal.

Totodată, instanța de apel a considerat că nu pot fi reținute argumentele procurorului, or instanța de judecată a ținut cont de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, și anume: de caracterul prejudiciabil al infracțiunii, de personalitatea inculpatei, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării ei, de persoana acesteia.

În aceeași ordine de idei, instanța de gradul doi de jurisdicție a punctat că mărimea pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale,

comportamentul făptuitorului până sau după săvârșirea infracțiunii, deci este vorba de personalitatea infractorului.

Pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

La caz însă, componența de infracțiune prevăzută la art. 146 Cod penal, prevede pedeapsa cu închisoare de până la 5 ani. Instanța de apel a mai relevat că, în conformitate cu art. 16 alin. (4) Cod penal, infracțiunea comisă de către Bobeico Inna face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, fiind comisă cu intenție directă.

Drept circumstanțe atenuante în baza art. 76 lit. a), g) Cod penal, la examinarea cauzei și la stabilirea pedepsei în privința inculpatei au fost apreciate: săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave și ilegalitatea sau imoralitatea acțiunilor victimei, dacă ele au provocat infracțiunea.

Careva circumstanțe agravante în baza art. 77 Cod penal, la examinarea cauzei și la stabilirea pedepsei inculpatei nu au fost stabilite.

De asemenea, la stabilirea pedepsei, instanța de judecată a ținut cont și de personalitatea inculpatei, și anume, că acesta a recunoscut vinovăția în comiterea faptei imputate și a conlucrat activ cu organele de urmărire penală, se căiește sincer de cele comise.

Instanța de apel a relevat că, ținând cont de gradul prejudiciabil al infracțiunii, de necesitatea de apărare împotriva comiterii unor astfel de infracțiuni, reținând faptul că aplicarea pedepsei trebuie să contribuie la corectarea inculpatei, a considerat că corijarea și reeducarea inculpatei este posibilă prin aplicarea în privința acesteia a prevederilor art. 90 Cod penal, ținând cont de gradul de pericol redus al faptei și de repercusiunile pe care le-ar avea asupra inculpatei și familiei sale o condamnare cu executare la închisoare, având în vedere starea familială și prezența copilului minor la întreținere.

Pe de altă parte, instanța de apel nu a reținut ca fiind întemeiată solicitarea procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatei.

În acest sens, a specificat că este obligația pozitivă a statului de a colecta probe necesare în vederea constatării faptei penale, identificării făptuitorului și implicit, asumarea cheltuielilor aferente procesului din contul statului. Astfel că, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată, la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat, or, potrivit art. 227 alin. (1), (3) și art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare

sunt cheltuieli suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, în vederea demonstrării vinovăției inculpaților în comiterea infracțiunilor imputate, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Mai mult, prevederile alin. (3) al art. 75 din Legea nr. 68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, stipulează expres că, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală.

Astfel, instanța de apel a subliniat că potrivit prevederilor art. 142 alin. (2) Cod de procedură penală, părțile, din inițiativă proprie și pe cont propriu, sunt în drept, prin intermediul organului de urmărire penală, al procurorului sau al instanței de judecată, să înainteze instituției publice de expertiză judiciară/biroului de expertiză judiciară o cerere privind efectuarea expertizei judiciare pentru constatarea circumstanțelor care, în opinia lor, vor putea fi utilizate în apărarea intereselor lor.

În lumina celor constatate mai sus, instanța de apel a considerat justificat de a respinge demersul procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatei, ca fiind neîntemeiat și contrar prevederilor legale.

4. Legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel a fost contestată cu recurs ordinar de către *procuror*, care a solicitat casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, într-un alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția în partea individualizării pedepsei, or această soluție este neîntemeiată prin aceea că inculpatei i-a fost aplicată o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale și că greșit s-a dispus neîncasarea cheltuielilor de judecată.

A mai remarcat recurentul că, suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru comiterea unei infracțiuni cu un grad de prejudiciabilitate sporit, materializat prin lipsirea de viață a unei persoane, nu a fost atins scopul principal, și anume prevenirea de comitere de noi infracțiuni de către inculpat sau de către alte persoane.

În același timp, s-a evidențiat că dispoziția art. 90 Cod penal, obligă instanțele să indice în hotărâri, motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei. Potrivit aceleiași norme, stabilirea pedepsei cu suspendarea condiționată a executării, se admite numai luând în considerație personalitatea vinovatului în cazul existenței circumstanțelor atenuante, legate de scopul, motivele, rolul vinovatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, în timpul și după săvârșirea acesteia.

Prin referire la cauza penală în privința lui Bobeico Inna, motivarea instanțelor de fond la stabilirea modului de executare a pedepsei închisorii contravine prevederilor art. 394 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, deoarece hotărârile adoptate pe caz nu cuprind motivele de aplicare a pedepsei cu suspendare condiționată a executării ei.

De asemenea, acuzarea a criticat soluțiile adoptate de către ambele instanțe de judecată și în partea ce ține de respingerea solicitării procurorului privind încasarea integrală a cheltuielilor de judecată, or, la examinarea prezentei cauze, procurorul a invocat necesitatea încasării de la inculpata Bobeico Inna, în beneficiul statului cheltuielile judiciare suportate în legătură cu efectuarea expertizelor judiciare în cauza penală, care constituie 46 103 lei.

În acest sens, s-a remarcat că efectuarea cheltuielilor de judecată într-o cauză penală este provocată de săvârșirea infracțiunii, care evident impune desfășurarea urmăririi și judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o, ca urmare cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind fapta sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

Suplimentar, acuzarea a evidențiat faptul că, prin Legea nr. 316 din 22.12.2017 (publicată în Monitorul Oficial nr.40-47/108 din 09.02.2018), alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală a fost abrogat, fiind atestată intenția legiuitorului de a pune cheltuielile judiciare în sarcina inculpatului.

5. Prin decizia Colegiului penal lărgit din 02 februarie 2021, recursul declarat a fost admis, cu casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 februarie 2020, în partea stabilirii pedepsei și a cheltuielilor judiciare, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest, celelalte dispoziții ale deciziei au fost menținute fără modificări.

5.1. În motivarea soluției pronunțate, instanța de recurs ordinar a ținut să menționeze că suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea săvârșită de ea este un incident în viața acesteia.

Prin urmare, în sensul legii, în afară de motivele care au servit temei pentru stabilirea pedepsei principale, instanța trebuie să dea o motivare suplimentară, din care considerente a concluzionat că nu este rațional ca inculpatul să execute real termenul pedepsei stabilite.

Analizând condițiile în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei,

rezultă că aceasta nu este un drept al inculpatului, ci o facultate a instanței de judecată, care este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

Din actele dosarului, instanța de recurs a constatat că inculpata a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, cu un grad prejudiciabil sporit, prin ce a fost periclitată ordinea de drept.

Astfel că, la stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii: împrejurările și modul de săvârșire a infracțiunii, precum și mijloacele folosite; starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită; natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii; motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit; conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal; nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

La caz, așa cum rezultă din textul deciziei instanței de apel, aceasta a motivat dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei aplicate inculpatei, menționând doar faptul că aceasta se poate corecta fără a executa real pedeapsa închisorii, ceea ce în viziunea instanței de recurs a echivalat cu o concluzie insuficient motivată, care nu a putut fi menținută.

Pe de altă parte, din conținutul recursului s-a mai desprins că partea acuzării critică decizia instanței de apel și în partea ce ține de faptul că instanța de apel a menținut sentința prin care a fost respinsă solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea de la Bobeico Inna a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului, în sumă de 46 103 lei.

La soluționarea chestiunii cu privire la încasarea sau neîncasarea din contul inculpatei Bobeico Inna a cheltuielilor judiciare, ce țin de efectuarea expertizelor judiciare, instanța de apel făcând trimitere la prevederile art. 229 alin. (1), (3), 227 alin. (3), 143 Cod de procedură penală, art. 2, 75 alin. (3) al Legii nr. 68 din 14.04.2016, *Cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar*, a omis faptul că prin Legea nr. 316 din 22.12.2017 în vigoare din 09.02.2018 (*publicată în Monitorul Oficial cu nr.40-47 art.108 din 09.02.2018*), a fost abrogat alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală, care prevedea că, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Așadar, reieșind din concluziile expuse de către instanța de apel în motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a constatat că, prin menținerea sentinței potrivit căreia a fost respins ca neîntemeiat demersul procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 46 103 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare, nu a ținut

cont în deplină măsură de prevederile legislației procesual penale în vigoare, adoptând o soluție pripită în acest sens.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 iulie 2021 apelul procurorului a fost admis, cu casarea parțială a sentinței, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Inculpata Bobeico Inna se eliberează de la plata cheltuielilor de judecată în mărime de 46 103 (patruzeci și șase mii una sută trei) lei, suportate în legătură cu efectuarea expertizelor medico-legale, în temeiul alin. (3) art. 229 Cod de procedură penală.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute fără modificări.

6.1. Pentru a se pronunța în sensul dat, instanța de apel a reținut că legalitatea și temeinicia sentinței este contestată cu apel de către acuzatorul de stat, în partea individualizării pedepsei penale și a cheltuielilor de judecată.

Cu referire la modalitatea de executare a pedepsei aplicată de către instanța de fond inculpatei Bobeico Inna, instanța de apel a notat că raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului, stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului.

Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii: împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite, starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită, natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii, motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit, conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal, nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

Suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare depinde de întrunirea cumulativă a mai multor condiții, expres și limitativ prevăzute de lege, care privesc, pe de o parte, pedeapsa aplicată și natura infracțiunii – condiții obiective, iar pe de altă parte, situația și persoana infractorului – condiții subiective.

În cadrul condițiilor suspendării, persoana inculpatului interesează sub raportul pericolozității sale, decurgând, în primul rând, din faptă și din împrejurările în care aceasta a fost săvârșită, iar în al doilea rând, din persoana infractorului, care trebuie studiată pentru a se putea constata dacă aceasta se poate corecta fără executarea pedepsei.

În sensul dat, instanța de apel a ajuns la concluzia de a menține soluția instanței de fond referitor la suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probațiune de 1 an și 6 luni în privința inculpatei Bobeico Inna, având în vedere următoarele condiții obiective și subiective ale cauzei: inculpata nu prezintă pericol social, dat fiind că dânsa anterior nu a fost judecată; a comis pentru prima dată o infracțiune mai puțin gravă; atitudinea inculpatei față de infracțiune – inculpata a recunoscut integral vina în comiterea infracțiunii incriminate, a solicitat examinarea cauzei penale în procedură simplificată, sincer s-a căit de cele comise; modul de manifestare a inculpatei în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei – inculpata nu a creat impedimente la buna desfășurare a procesului penal, nu s-a eschivat de a se prezenta în fața organelor de drept și a instanței de judecată; nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială – inculpata este încadrată în câmpul muncii, întreține și educă de una singură un copil minor; succesorul legal al părții vătămate a pledat pentru faptul ca inculpata să aibă grijă de copilul ei.

Prin urmare, instanța de apel a stabilit în speța dată că dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei este o măsură legală și temeinică, aplicată în corespundere deplină cu condițiile stabilite la art. 90 Cod penal și care în esență oferă un sistem de garanții sub aspectul eficienței și poartă o severitate accentuată de natură să exprime un tratament adecvat inculpatei Bobeico Inna și să garanteze resocializarea sa pozitivă, scopul pedepsei fiind atins și fără condamnarea acesteia la o pedeapsă privativă de libertate.

Cu referire la argumentele de apel invocate de acuzatorul de stat precum că, în speță, la individualizarea pedepsei penale, instanța de fond nu a luat în considerație prejudiciul cauzat prin infracțiune și anume că, în rezultatul acțiunilor ei criminale cet. Boaghe Adrian a decedat și că ultima a avut posibilitate reală de a evita faptul comiterii infracțiunii, instanța de apel nu le-a putut reține la baza agravării modalității de executare a pedepsei penale, or, inculpata Bobeico Inna a comis fapta penală în stare de afect. Totodată, instanța de apel a reținut că, prin Raportul de expertiză psihologică nr. 06 din 30 aprilie 2019 se atestă că, Bobeico Inna la momentul săvârșirii infracțiunii se afla în stare de afect cumulativ. La ultima nu s-au depistat indici ai

imaginației sporite și înclinației spre fantezie, iar în virtutea evenimentelor psihotraumatizante repetat într-un timp îndelungat, a acumulat stări psihoemoționale negative ce au atins nivelul de intensitate maximă, condiționând explozia afectivă, care i-a îngustat câmpul de conștiință, a împiedicat-o să-și dirijeze acțiunile și să recepționeze adecvat evenimentele care au avut loc la 05.03.2019, precum și i-au dezvoltat mecanisme de negare și refulare a amintirilor despre evenimentele produse, prin urmare nu poate oferi declarații complete cu privire la aceste evenimente.

Totodată, instanța de apel a menținut soluția instanței de fond privind dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei penale aplicată în privința inculpatei Bobeico Inna, reieșind din interesul superior al copilului minor al inculpatei, care ar rămâne fără îngrijire părintească, or, atât inculpata, cât și succesorul legal al părții vătămate au confirmate în ședința de judecată a instanței de apel, faptul că copilul minor se află la întreținerea și educarea inculpatei.

Prin urmare, instanța de apel, apreciind în ansamblu circumstanțele comiterii faptei, caracterul și gravitatea infracțiunii raportat la personalitatea inculpatei și motivul comiterii faptei prejudiciabile, a respins solicitarea acuzatorului de stat privind stabilirea inculpatei Bobeico Inna a unei pedepse penale sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 4 luni închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis, pentru femei, or, inculpata a recunoscut integral vina în comiterea celor incriminate, a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, sincer s-a căit de cele comise, a comis pentru prima dată o infracțiune mai puțin gravă, în prezența circumstanțelor atenuante și lipsa celor agravante, este caracterizată pozitiv, educă și întreține singură un copil minor.

În contextul celor reflectate supra, instanța de apel a conchis asupra netemeinicii solicitării acuzatorului de stat privind agravarea pedepsei penale în privința inculpatei Bobeico Inna, pe motiv că acuzatorul de stat nu a făcut referire la careva circumstanțe sau împrejurări concrete care să justifice agravarea pedepsei penale.

Totodată, a fost relevat că pedeapsa penală se individualizează ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Or, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât

din partea condamnaților, cât și a altor persoane, iar executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

În ceea ce privește solicitarea acuzatorului de stat cu privire la încasarea din contul inculpatei Bobeico Inna a cheltuielilor de judecată, instanța de apel a ținut să remarce faptul că, în corespundere cu prevederile art. 3 alin. (1) Cod de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmării penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

Prin Legea RM nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018 *pentru modificarea și completarea unor acte legislative*, art. 143 alin. (2) Cod procedură penală, care anterior prevedea că *plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat a fost abrogat.*

Potrivit art. 227 Cod de procedură penală, (1) *Cheltuieli judiciare sânt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.* (2) *Cheltuielile judiciare cuprind sumele: 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; 4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei; 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.* (3) *Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.*

În conformitate cu art. 229 Cod de procedură penală (1) *Cheltuielile judiciare sânt suportate de condamnat sau sânt trecute în contul statului.* (2) *Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare.* (3) *Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.*

Concomitent, instanța a subliniat că efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmării și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o; ca

urmare, cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

Obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia, chiar dacă partea vătămată și partea civilă au determinat, prin cererile lor, producerea unor cheltuieli. De asemenea, obligația de a suporta cheltuielile judiciare este integrală, incluzând toate cheltuielile necesare pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare de către prima instanță.

Cu toate acestea, instanța de apel a notat că, în conformitate cu art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Din materialele cauzei penale, instanța de apel a reținut că, inculpata Bobeico Inna întreține și educă de una singură un copil minor, și cu toate că dânsa este angajată în câmpul muncii, ultima suportă cheltuieli ce țin de închirierea unei locuințe, copilul urmând să meargă în clasa I, ultima indicând că va fi în imposibilitate de plată de a suporta cheltuieli suplimentare.

În acest context, instanța de gradul doi de jurisdicție a stabilit incidența situației reglementată de art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală pentru a dispune liberarea inculpatei de la plata cheltuielilor judiciare, așa cum în cadrul ședinței de judecată a fost stabilit faptul că inculpata nu este în capacitate financiară de a suporta cheltuielile judiciare în sumă de 46 103 lei, or, suportarea acestor cheltuieli ar putea influența substanțial asupra situației materiale a copilului minor aflat la întreținerea inculpatei.

7. Legalitatea și temeinicia deciziei din 05 iulie 2021 este contestată cu recurs ordinar de către *procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Popov Oleg*, care invocând temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În susținerea recursului declarat, acuzatorul de stat invocă faptul că, deși instanța de apel era obligată în temeiul unor reglementări imperative prevăzute la art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală să verifice în fapt și în drept legalitatea sentinței în cauza penală în privința lui Bobeică Inna, instanța de apel s-a detașat de la

prevederea normativă respectivă și nu a reținut prin argumente clare dacă prima instanță s-a expus corect asupra individualizării modalității de executare a pedepsei penale stabilită inculpatei.

Pe această linie de considerente, în opinia acuzării, instanța de apel a omis să constate faptul că prima instanță și-a motivat vag soluția de individualizare a modalității de executare a pedepsei cu închisoarea în cazul inculpatei, dedicând acestei operațiuni logico-juridice doar două alineate (a se vedea pct. 51-52 din sentință).

În asemenea caz, instanța de apel trebuia să înțeleagă că motivarea vagă a primei instanțe sub aspectul criticat, trebuia neapărat să genereze casarea parțială a sentinței, indiferent dacă soluția nouă se identifica cu cea anterioară.

Într-o altă ordine de idei, partea acuzării reține că instanța de apel nu a fost suficient de atentă la argumentele invocate de către prima instanță în sprijinul soluției de individualizare a pedepsei penale, care s-au intercalat cu soluția de suspendare condiționată a executării pedepsei penale, or, instanța de apel a dat o conotație juridică dublă unora și acelorași situații de drept și de fapt.

Pe final, partea acuzării consideră că instanța de apel a admis o altă eroare de drept în cazul soluționării chestiunii privind plata cheltuielilor judiciare, eroare care a afectat grav legalitatea sentinței.

În speță, consideră recurentul că instanța de apel își argumentează pe cât de confuz, pe atât de contradictoriu soluția privind plata cheltuielilor judiciare.

Din această perspectivă, instanța de apel corect a reținut și s-a bazat pe prevederile art. 227 alin. (1) și respectiv 229 alin. (1) Cod de procedură penală, afirmând că solicitarea acuzatorului de stat referitor la încasarea din contul inculpatei Bobeico Inna a cheltuielilor judiciare în sumă de 46 103 lei este întemeiată (a se vedea pct. 6.8.3 din decizie). Din constatarea vizată a instanței de apel, deducem că solicitarea acuzatorului de stat privind punerea cheltuielilor judiciare în sarcina inculpatei Bobeico Inna este una întemeiată, iar soluția instanței trebuia să conțină dispoziția de încasare a acestor cheltuieli de la inculpatra Bobeico Inna.

8. Judecând recursul ordinar declarat de către procuror, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi respins, ca inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În conformitate cu dispoziția art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să-l respingă, ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Analizând textul cererii de recurs, Colegiul constată că titularul acesteia face trimitere la temeiurile de casare stipulate la art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, susținând că decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu remiterea cauzei la rejudecare, dat fiind că instanța de apel, a ignorat prevederile legii procesual penale la judecarea cauzei, pronunțând o hotărâre contradictorie în latura civilă și menținând o hotărâre nemotivată, în latura penală.

Verificând actele cauzei, raportate la decizia recurată și criticele procurorului, instanța de recurs conchide că toate alegațiile formulate de recurent sunt vădit neîntemeiate, iar soluția instanței de apel este corectă și legală. În contextul ce urmează se vor puncta raționamentele care au stat la baza acestei concluzii.

Într-un prim aspect, Colegiul lărgit se va referi la pretinsa eroare ce vizează pronunțarea unei hotărâri contradictorii în latura civilă, care în opinia recurentului contrazice dispozitivul.

Așadar, lectuând textul deciziei contestate, instanța de recurs atestă că, instanța de gradul doi de jurisdicție, inițial a constatat existența cheltuielilor judiciare suportate în legătură cu efectuarea expertizelor medico-legale, ca ulterior să stabilească incidența art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, desfășurând următorul gând în acest sens: 6.8.3. *Colegiul Penal atestă că, solicitarea acuzatorului de stat referitor la încasarea din contul inculpatei Bobeico Inna a cheltuielilor judiciare în sumă de 46 103 lei este întemeiată, deoarece solicitarea acuzatorului de stat este întemeiată în baza alin. (1) art. 229 Cod de Procedură Penală, care prevede că cheltuielile judiciare sînt suportate de condamnat sau sînt trecute în contul statului.... Cu toate acestea, instanța de apel notează că, în conformitate cu art. 229 alin. (3) Cod de Procedură Penală, **instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.** Din materialele cauzei penale, instanța de apel a reținut că, inculpata Bobeico Inna întreține și educă de una singură un copil minor și cu toate cu dînsa este angajată în câmpul muncii, ultima suportă cheltuieli ce țin de închirierea unei locuințe, copilul urmînd să meargă în clasa I, ultima indicînd că va fi în imposibilitate*

de plată de a suporta cheltuieli suplimentare. În acest context, Colegiul Penal a stabilit incidența situației reglementată de art. 229 alin. (3) Cod de Procedură Penală pentru a dispune eliberarea inculpatei de la plata cheltuielilor judiciare, așa cum în cadrul ședinței de judecată a fost stabilit faptul că inculpata nu este în capacitate financiară de a suporta cheltuielile judiciare în sumă de 46 103 lei, or, suportarea acestor cheltuieli ar putea influența substanțial asupra situației materiale a copilului minor aflat la întreținerea inculpatei (f.d. 84, vol. III).

Prin urmare, Colegiul lărgit ajunge la concluzia că instanța de apel nu a pronunțat o hotărâre contradictorie, ba din contra, aceasta a motivat detaliat voința legiuitorului autohton, care a fost îndreptată spre obligarea condamnaților de a achita cheltuielile de efectuare a expertizelor judiciare, fiind posibilă scutirea condamnaților de la plata acestor sume, în anumite împrejurări (dacă acestea pot influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor).

În desfășurarea aceleiași idei, instanța de recurs mai concretizează că, așa cum rezultă din textul deciziei atacate, instanța de apel și-a motivat soluția adoptată în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel că, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care justificat au determinat eliberarea inculpatei Bobeico Inna de la plata cheltuielilor judiciare.

Totodată, Colegiul penal lărgit atestă și dezacordul recurentului cu soluția instanței de apel privind menținerea sentinței, în partea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, care în viziunea sa, a fost insuficient motivată.

La acest capitol, instanța de recurs menționează că instanța de apel a acordat deplină eficiență circumstanțelor obiective și subiective, ce vizează fapta comisă, împrejurările în care aceasta a fost comisă, și nu în ultimul rând – persoana inculpatei, care interesează sub aspectul potențialului de corectare a comportamentului deviant fără a fi izolată de societate. Din decizia recurată este cert faptul că instanța de apel a motivat suficient oportunitatea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, fără a lăsa loc de interpretare sau a pune la îndoială modalitatea de executare a pedepsei închisorii stabilită de către instanțele de fond.

Alegația acuzatorului de stat prin care se susține că instanța de apel a menținut o sentință care nu a fost suficient motivată în partea aplicării art. 90 Cod penal în prezenta cauză penală, Colegiul lărgit o respinge, deoarece soluția primei instanța, este una corectă și întemeiată, iar motivarea instanței de apel asupra instituției suspendării condiționate a executării pedepsei este una deplină, detaliată și convingătoare, fiind în corespundere cu cerințele art. 90 alin. (1) Cod penal (*a se vedea pct. 6.1. din prezenta decizie*).

Generalizând asupra considerentelor expuse în prezenta decizie, Colegiul penal lărgit, ca instanță de control judiciar, se raliază la raționamentele punctate de instanța de apel constatate în decizia adoptată și își însușește integral argumentele de fapt și de drept expuse de către această instanță, apreciind că criticele procurorului în acest sens sunt nefondate.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că, în prezenta cauză, nu se constată admiterea erorilor de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală la etapa judecării apelului, după cum pledează procurorul.

Pe cale de consecință, Colegiul penal lărgit conchide că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală și a pronunțat o hotărâre legală și întemeiată, astfel că nu există temei pentru admiterea recursului ordinar în sensul declarat de procuror.

9. În conformitate cu prevederile art. 431, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Popov Oleg, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 iulie 2021, în cauza penală în privința lui *Bobeico Inna XXXXX*, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la *31 martie 2022*.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Guzun Ion

Catan Liliana

Plămădeală Ghenadie

Bejenaru Iurie